

ENFLASYON DÜZELTMESİ UYGULAMASINDA 2024 YILI DEĞİŞİKLİKLERİ

Enflasyon düzeltme uygulamasına ilişkin sirkülerlerimiz daha önceden yayımlanmıştı. Yayımlanan sirkülerimizden sonra Mali idare tarafından bazı hesaplama/işlemlerde görüş değişikliklerine gidilmiş, yine iş dünyası ve meslek odamız tarafından yapılan çağrı/istekler neticesinde mevzuat değişiklikleri olmuştur. Önemli ve kullanımı yoğun olan hesap ve bilgilere aşağıda yer verilmiş olup, diğer kapsamlı konu ve anlatımlar aşağıda belirtilen dayanak mevzuatta yer almaktadır.

Stokların Düzeltmesinde Kullanılabilecek Basit Ortalama Yönteminde Değişiklik

Basit ortalama yöntemi ile ilgili olarak dönem ortalama düzeltme katsayısı 555 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği' nde yapılan açıklamalarda;

Basit Ortalama Yöntemi; düzeltme katsayısı, mali tabloların ait olduğu aya ilişkin fiyat endeksinin (Yİ-ÜFE), bu endeks ile bir önceki geçici vergi döneminin sonundaki fiyat endeksi (Yİ-ÜFE) toplamının ikiye bölünmesi sonucu bulunan endekse bölünmesiyle elde edilen katsayı olarak hesaplanır ve düzeltmeye esas tutar olarak da düzeltme işlemine tabi tutulan bilançoda yer alan stoklara ait değerler esas alınır.

$$\text{Dönem Ortalama Düzeltme Katsayısı} = \frac{\text{Bilançonun ait olduğu aya ait Yİ-ÜFE}}{(\text{Bilançonun ait olduğu aya ait Yİ-ÜFE} + \text{Bilanço günü itibarıyla bir önceki geçici vergi döneminin sonundaki Yİ-ÜFE}) / 2}$$

Yapılan yeni düzenlemeye göre;

Stokların düzeltilmesinde kullanılabilecek basit ortalama yöntemindeki katsayıların doğru hesaplanabilmesi için söz konusu formülde enflasyon düzeltmesinin uygulanmadığı geçici vergi dönem sonundaki fiyat endeksi (Yİ-ÜFE) yerine, enflasyon düzeltmesinin uygulandığı en son geçici vergi dönemi ya da hesap dönemi sonundaki fiyat endeksinin (Yİ-ÜFE) dikkate alınması gerekmektedir.

- Yıl içinde zorunlu **enflasyon düzeltmesi yapanlar** yukarıdaki formülü dikkate alacaklar. Bu kapsamda olan işletmelerce 31.12.2024 tarihinde uygulanacak basit ortalama **düzeltilme katsayısı 1,01170 olarak uygulanacaktır.**

- 2024 yılının geçici vergi dönemlerinde **enflasyon düzeltmesi uygulamayan** (31.12.2023 tarihli gelir tablosundaki brüt satışlar toplamı 50.000.000 TL'nin altında olan) mükelleflerden hesap dönemi sonunda basit ortalama yöntemini kullanacaklar, yukarıda belirtilen formülde; 2023 aralık ayına ait Yİ-ÜFE endeksini uygulayacaklardır. **Bu kapsamda olan işletmelerce 31.12.2024 tarihinde uygulanacak basit ortalama düzeltilme katsayısı 1,12482 olarak uygulanacaktır.**

$$\text{Dönem Ortalama Düzeltme Katsayısı} = \frac{\text{Bilançonun ait olduğu aya ait Yİ-ÜFE}}{(\text{Bilançonun ait olduğu aya ait Yİ-ÜFE} + \text{Bilanço günü itibarıyla bir önceki bilanço döneminin sonundaki Yİ-ÜFE}) / 2}$$

178- Yıllara Yaygın İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı" İle "358- Yıllara Yaygın İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabının" Enflasyon Düzeltmesi

17- Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri" hesap grubundaki yıllara sâri inşaat işlerine ilişkin maliyetler ile "35- Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Hakedişleri" hesap grubundaki hakediş bedellerine enflasyon düzeltmesi uygulanması sonrasında ortaya çıkan düzeltme farklarının "697- Yıllara Yaygın İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı"nda takip edilmesi gerekmektedir. "697 numaralı" söz konusu hesabın alacak ve borç kalanı vermesi durumuna göre "178- Yıllara Yaygın İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı" veya "358- Yıllara Yaygın İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı"na devredilerek bu hesap kapatılacaktır. Bu bakımdan, yıllara sâri inşaat ve onarma işlerine ait maliyet ve hakedişlere ilişkin düzeltmelerin "Enflasyon Düzeltme Hesabı" yerine "Yıllara Sâri İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı"na kaydedilmesi ve bu hesabın işin bitiminde kâr/zarar hesabına intikal ettirilmesi gerekmektedir. Dolayısıyla sonuç hesabı olan yıllara yaygın inşaat enflasyon düzeltme hesabının kalan bakiyelerinin takip edildiği "178- Yıllara Yaygın İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı" veya "358- Yıllara Yaygın İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı"nda yer alan bakiyeler, ayrıca enflasyon düzeltmesine tabi tutulmayacaktır.

Depozito Ve Teminat Hesapları İle Gelecek Döneme Ait Gider Hesaplarının Düzeltmesi Sonucu Oluşan Fark Tutarlarının Vergiye Tabi Matrahın Tespitindeki Durumu

31.12.2023 tarihli düzeltme sonrası, 2024 yılında bu hesaplara ait enflasyon düzeltme farklarının vergi matrahına etkisi olmayacaktır. 31.12.2023 tarihli enflasyon düzeltme farkların direk bilançoya aktarılırken, 2024 yılı enflasyon farkları gelir tablosuna aktarılmakta, vergi matrahı konu edilmektedir. Diğer bir anlatımla, 31.12.2023 tarihli enflasyon düzeltmesi değerlendirme farkları gider olarak kayıtlara alınıyor ise; KKEG olarak vergi matrahına eklenecek, gelir oluşturuyor ise; vergi beyannamesinde diğer indirimler olarak dikkate alınacaktır.

Örneğin; 326 Alınan teminat ve depozitolar hs 100 TL değerlenmiş, 31.12.2023 tarihli değerlendirme sonrası değeri 105 TL olmuştur. 2024 yılı Depozito iadesinde;

///	
326 Alınan Dep. ve Tem. Hs	105
102 Bankalar	100
649 Diğer Olağan Gel. Ve Karl.	5

Bu örnekteki gibi gelir hesaplarına aktarılan düzeltme farkları 2023 hesap dönemine ilişkin düzeltmelerden kaynaklanıyorsa, vergiye tabi tutulmayacak, beyannamede diğer indirimler satırında gösterilecektir. 2024 yılı içindeki düzeltmeler ise vergi matrahına eklenecektir. Aynı çerçevede, Verilen Depozito ve Teminatlar için de uygulanacaktır.

Gelecek aylara ilişkin giderlere ilişkin örnek vermek gerekir ise;

///	
770 Genel Yönetim Gideri	100
659 Diğer Olağan Gid. Ve Zar.	10
<hr/>	
180 Gel. Aylara Ait Giderler	110

Gider hesaplarına aktarılan düzeltme farkı 2023 hesap döneminden kaynaklandığı için gider olarak dikkate alınmayacak, beyannamede kanunen kabul edilmeyen giderler kısmında gösterilecektir. 2024 yılı enflasyon farkları ise vergi matrahından indirim konusu yapılabilecektir.

258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında Takip Edilen Tutarların Enflasyon Düzeltmesi

Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 298. maddesinin (A) fıkrasının sonuna bir bent eklenerek, "Yapılmakta olan yatırımlar" hesabının enflasyon düzeltmesine tabi tutulması sonucunda oluşan düzeltme farklarının dönem kazancıyla ilişkilendirilmemesi sağlanmıştır.

258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında takip edilen işlemler bu kapsamda olup, başka hesaplarda takip edilen (252, 255 gibi) yatırım harcamaları bu kapsamda olmayacaktır.

258 yapılmakta olan yatırımlar hesabında takip edilen tutarların enflasyon düzeltmesine tabi tutulması sonucunda oluşan ve bu hesabın alt hesabında izlenen düzeltme farkları, bilançonun pasifinde özel bir fon hesabında(549 Hs) gösterilecek ve dönem kazancının tespitinde dikkate alınmayacaktır.

Özel fon hesabında bulunan bu tutarlar, yatırımın tamamlanarak ilgili iktisadi kıymetin aktifleştirilmesi gereken dönem ile bu dönemi takip eden dört hesap dönemi içerisinde eşit taksitler halinde dönem kazancının tespitinde dikkate alınacaktır.

Özel fon hesabında izlenen ve dönem kazancının tespitinde dikkate alınmayan bu tutarlar, her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak bu Kanun uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılabilecek, bu hesaplarda izlenen tutarlara ayrıca enflasyon düzeltmesi uygulanmayacaktır.

Tasfiye Ve İflas Hallerindeki Şirketlerde Enflasyon Düzeltmesi

Vergi Usul Kanunu'nun geçici 33. Maddesi kapsamında ; tasfiye ve iflas hallerindeki şirketler, 2024 ve 2025 hesap dönemlerinde yapılan enflasyon düzeltmesinden kaynaklanan kâr/zarar farkı kazancın tespitinde dikkate alınmayacaktır.

Tasfiye halindeki şirketler açısından kurumların tasfiyeye girmesine ilişkin genel kurul kararının tescil edildiği, iflas halindeki şirketler açısından ise iflasın açıldığı tarihin içinde bulunduğu hesap döneminden itibaren uygulanacaktır.

Tasfiyeden vazgeçilmesi veya iflasın kaldırılması halinde; tasfiyeden vazgeçilen tarihin veya iflasın kaldırılmasına ilişkin mahkeme karar tarihinin içinde bulunduğu geçici vergi döneminden itibaren enflasyon düzeltmesi uygulanacaktır. Dönem kazancında dikkate alınmayan tutarlar tasfiyeden vazgeçildiği veya iflasın kaldırıldığı dönem kazancının tespitinde dikkate alınacaktır.

Yukarıdaki hükümler, 01 Ocak 2024 tarihinden geçerli olmak üzere Kanun'un yayımı tarihinde (30/10/2024) yürürlüğe girmiştir. Özel hesap dönemine tabi mükellefler için 2024 yılında başlayan hesap döneminden itibaren geçerli olacaktır

Diğer Notlar

- Düzeltilmiş Bilançoda Aynı Anda 502 Ve 503 Hesap Olmayacak, 503 Hesap Düzeltme Farkından Mahsup Edilip Fark 502 Hesaba Kaydedilecek
- Geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi sonrası kar/zarar durumu farklı olabilir, 648 ve 658 hs kullanılabilir. 2024 yılında geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi uygulayan işletmeler gelir tablosunda her iki hesaba yer verecek, herhangi bir mahsuplaşma yapmayacaklardır. Geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi yapmayan işletmeler nihai tutarı 698 hs yansıtacakları için tek hesap gelir tablosunda görülecektir.

Saygılarımızla...

Not ; Hesaplamalara ilişkin oranlar, katsayılar ve dayanak mevzuat ekteki sayfada yer almaktadır

2024 Yılı Yi-Üfe Değerleri ;

Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
											2915,02
3035,59	3149,03	3252,79	3369,98	3435,96	3483,25	3550,88	3610,51	3659,84	3707,10	3731,43	3746,52

2024 Yılı Düzeltme Katsayıları

Yıllar	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2023												1,28525
2024	1,23420	1,18974	1,15179	1,11173	1,09039	1,07558	1,05510	1,03767	1,02368	1,01063	1,00404	1,00000

2024 Yılı Ortalama Ticari Kredi Faiz Oranları

Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
54,82	55,24	60,97	68,46	66,68	64,27	64,06	62,67	62,02	62,23	62,22	63,53

Dayanak Mevzuat

- 13.03.2024 tarih YORDAM-2024/S-20 nolu sirkülerimiz
- 06.08.2024 tarih YORDAM-2024/S-30 nolu sirkülerimiz
- VUK-176/2024-14/Enflasyon Düzeltmesi Uygulaması-18 sayılı sirküleri
- 30 Ekim 2024 tarihli ve 32707 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 7529 sayılı TÜKETİCİNİN KORUNMASI HAKKINDA KANUN İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN'un 11 ve 12'nci maddeleri ile Vergi Usul Kanununun enflasyon muhasebesi düzenlemelerine ilişkin m. 298 ve Geçici 33'üncü maddelerinde